

Köttbullar åt skärgårdsborna!

05.06.2019

Folkdansarnas intåg på Stureplan

2009

- Jag tänkte Vad är sannolikheten att det blir affär? Kanske 2-3 procent?

Finansmannen Lage Jonason sticker inte under stol med att han blev måttligt intresserad när hans vän Tomas Fischer hösten 2008 presenterade sin idé: Ålandsbanken skulle köpa krisbanken Kaupthing Sverige. Inte sprätte det heller till när Jonason några dagar senare träffade Ålandsbankens nyblivne vd Peter Wiklöf på ett frukostmöte hemma hos Fischer.

- Peter var minst sagt mycket avvaktande och visade ingen entusiasm. Det tycker jag var en klok inställning. Köpa banker i andra länder, det ska man ju inte göra.

Men affär blev det. Och sett i backspegeln är det inte affärens saftiga summor och komplicerade avtalsgymnastik som är det intressanta, utan de totalt olika kulturer som möttes. Lage Jonason och hans team blev rådgivare till Ålandsbanken och lärde sig snart att ålänningar gör saker på sitt eget sätt.

- Det som höll oss på gott humör var att vi kände att vi hade med hederligt folk att göra. Man vill känna att den man jobbar för är en seriös och bra person. Det finns ju de som bara fiskar efter smarta affärer och tar sig friheten att byta åsikter som andra byter skjorta. Här fanns det ett seriöst intresse, som på sakliga grunder växte sig starkare. Ålänningarna är väldigt vettiga

människor.

Samtidigt är ålänningarna försiktiga och den försiktigheten kräver ibland tålamod av omvärlden.

- Ja, det svenska affärsklimatet är kanske något mer trigger happy. Och Stockholm med sin Stureplanskultur är mer Wall Street och enstaka gånger High Chaparral, säger Jonason.

Men i samma andetag presenterar han en analys som skvallrar om att ålänningarna kanske ändå hörde hemma bland den svenska finansvärldens cowboys.

- Det fanns ett mycket radikalt och omstörtande moment i att Ålandsbanken skulle köpa en bank i Sverige. Det låg något väldigt offensivt i det.

Så hur kunde en osannolik affär bli en avslutad affär? Lage Jonason ser två huvudsakliga förklaringar. Dels närmade man sig frågan med ett öppet sinnelag då ålänningarna kunde tänka sig att köpa en hel eller en halv bank, dels bestod teamet från Mariehamn av personligheter som kompletterade varandra.

- Med vd Peter Wiklöf, finansdirektör Edgar Vickström och styrelseordförande Göran Lindholm jobbade Ålandsbanken med en fin laguppställning, säger Lage Jonason och gör en karaktärsskiss av trion:

- Peter var väldigt tyngd av sitt ansvar, Du ska göra banken bättre men fan ta dig om den blir det minsta sämre. Han var väldigt pressad att inte missa en möjlighet men samtidigt inte äventyra något.

- Edgar var mer entusiastisk och fokuserad på siffrorna. Han var kreativ och underfundig, det var Pengar in, pengar ut, hur mycket blir kvar? Då har jag fattat, tack!

- Göran var den balanserande kraften som talade för hela Ålandsbankens räkning. När det uppstod problem någonstans kunde vi alltid ringa Göran och då lovade han att prata med någon, alltid oklart vem. Han använde sin roll som ordförande på ett väldigt bra sätt.

En fråga förblev ändå oklar för Lage Jonason och hans team: de fick aldrig grepp om hur man egentligen fattade beslut där på andra sidan Ålands hav. Den ovissheten fick bli en källa till humoristiska spekulationer.

- Vi såg framför oss hur Peter satt med ett folkdanslag och en hembygdsförening i en lövad hydda någonstans på Åland, hur de badade bastu och funderade om man ska göra affär eller inte, skrattar Jonason.

Knätofsar eller inte så ser Jonason att berättelsen om Ålandsbankens intåg i Sverige fick ett lyckligt slut.

- Jag tycker det blev väldigt bra. Sedan gjorde de ju en affär till i Stockholm när banken 2017 köpte fondbolaget Allra. Det är väldigt fingerfärdigt att se möjligheter på det sättet. Det är viktigt att man är snabb och det har ju blivit bra med Allra.

Men på tal om snabbhet: hösten 2008 hade ålänningarna allt annat än bråttom, man skulle, som Peter Wiklöf ofta sade, suga på karamellen och tänka efter.

Sessionerna på Jonasons kontor intill Kungsträdgården blev många och besökarna från Mariehamn verkade trivas.

- Det intressanta är att Ålandsbanken och vi fungerade så bra ihop.

” Det fanns ett mycket radikalt och omstörtande moment i att Ålandsbanken skulle köpa en bank i Sverige.”

Vi fick snabbt en fin arbetsgemenskap och hade väldigt kul. Och jag fick skicka efter otaliga portioner köttbullar från Operakällarens Bakficka, minns Jonason.

Medan grabbarna från skärgården mumsade på köttbullar och i maklig takt funderade på varje tänkbar risk i affären fanns det ändå några andra som var allt annat än lugna: de anställda på Kaupthing Sverige. Som tidigare vd för Bankaktiebolaget JP Nordiska (som 2002 blev Kaupthing Sverige) hade Lage Jonason ett personligt intresse av att det skulle bli affär.

- Jag ville att det som jag hade varit med och byggt upp skulle komma in i en bra struktur och leva vidare.

Det var ju mina gamla arbetskamrater som satt där.

Det var tänkt att affären skulle vara klar till julen 2008, men så blev det inte. Och på Kaupthing Sverige hade en herre fullt sjå med att hålla ihop korthuset - skulle han lyckas?

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: År 1953 arrangerades den traditionella sångfesten i Mariehamn. Folkdansarna uppträdde i Badhusparken, ett stenkast från dagens Stockholmsterminal. Ålands museum.